Marko Mäki-Hakola
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

LAUSUNTO

3.10.2018

Asia: U 78/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaatiorahaston sääntelystä sekä koheesiopolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021–2027 annetuista komission ehdotuksista (koheesiopolitiikan asetuspaketti)

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja kiinnittää huomiota erityisesti U-kirjeen maaseudun elinkeinojen kannalta olennaisiin kohtiin.

YLEISTÄ
MTK näkee U-kirjeen linjauksissa paljon hyvää, kuten

1) pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityistuki turvataan. Riittävään rahoituksen tasoon otetaan kantaa myöhemmin osana rahoituskehyskokonaisuutta

2) Suomen erityispiirteet, kuten syrjäinen sijainti, Itämeri ja Itämeren alueen merirajayhteistyön jatkumisen turvaaminen sekä arktisuus ja Venäjän raja-alue tulisi huomioida paremmin komission ehdotuksessa. Suomen pitkä itäinen ulkoraja on samalla EU:n ulkoraja ja näiden alueiden pitkäjänteinen kehittäminen on tärkeää myös turvallisuuden näkökulmasta. Rajat ylittävällä yhteistyöllä voidaan merkittävästi edistää sekä sisä- että ulkoraja-alueiden kilpailukykyä ja taloudellista kehitystä, ympäristöyhteistyötä sekä ylläpitää niiden vakautta

3) Yritysten kasvun, kilpailukyvyn sekä yrittäjyyden edistämiseksi on tarpeen muodostaa yritysten kehittämistoimista, yritysrahoitusvälineistä ja yritysten toimintaympäristön sekä innovaatiopotentiaalin kehittämisestä kestävän kasvun kokonaisuus. Tässä kokonaisuudessa tulee huomioida eri välineet ja rahastot sekä osaavan työvoiman riittävyys ja ennakoiva kohtaanto yritysten tarpeisiin.

MTK kuitenkin peräänkuuluttaa seuraavien näkemysten voimakkaampaa esille tuontia

1) Koko rahoituskehyksen taso tulee olla korkeampi siten, että se vastaa EU:lle tuleviin uusiinkin haasteisiin.
2) Koheesiorahastosiirtoja ei pitäisi korvamerkitä sille maalle, jonka varojen siirrosta kyse. Korvamerkinnät kankeuttavat ja eivät luo pohjaa CEF välineen tarkoituksenmukaiselle käytölle.
3) ESR jaetun hallinnon ohjelmien tuloksellisuuden varmistamiseksi pitäisi yrittäjyys saada selkeämmin toimintalinjoihin mukaan. Merkityksen lisäämisen asemasta yrittäjyyden painoarvo vaikuttaisi pienemmältä.
4) Maahanmuuttokriteeriä ei tule maan sisäisesti soveltaa esim. asukasmäärän perusteella, koska se veisi mahdollisuuksia esim. suurten kaupunkien ulkopuolisten yritysten työvoiman saannista. Työllistyminen esim. maaseudun yritykseen on parasta kotoutumista. NUTS2 kirjauksen avaaminen pitäisi tehdä
5) Hiilidioksidipäästökriteeri vaatii tarkempaa asian kuvaamista. Kriteeri voi olla positiivinen tai negatiivinen

MUUT HAVAINNOT

Yleisasetusta sovellettaisiin myös maaseuturahastosta rahoitettavaan yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen (Leader), mutta ei muuhun maaseuturahastoon. Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) asetusehdotuksissa viitataan myös eräiltä muilta osin yleisasetukseen. YMP-lainsäädäntöpaketista annetaan erillinen U-kirjelmä. Koheesiopolitiikan asetusehdotuksilla on yhteyksiä muun muassa Horisontti Eurooppa–ohjelmaan, Verkkojen Eurooppa –välineeseen, InvestEU-ohjelmaan ja Life-ohjelmaan sekä Uudistusten tukiohjelmaan. Niistä annetaan myös erilliset U-kirjelmät.

> MTK huomauttaa, että maaseudun kannalta on tärkeä huolehtia Horisonttiin suunnitellun biotalousrahan pitävyydestä sekä maatalouspolitiikan rahan lisääntymisestä ensimmäisistä MFF esityksistä

Suomen saanto (EAKR ja ESR) olisi komission ehdotuksen mukaan noin 1,605 miljardia euroa. Tämä on noin 5 prosenttia eli 100 miljoonaa euroa enemmän kuin 2014 - 2020 ohjelmakaudelle. EU:n osarahoitusta on määrä vähentää ja jäsenvaltioiden omaa vastuuta ohjelmien toteutuksesta lisätä.

> MTK peräänkuuluttaa huolellista valmistautumista jatkoneuvotteluihin, koska Brexit tulee muuttamaan nettomaksaja/saaja asetelmaa ja tämä muutos nousee varmuudella esille jatkoneuvotteluissa.

Syrjäisimmille ja pohjoisille harvaan asutuille kohdistetaan 1,447 miljardia euroa erityismäärärahana, jonka määrä on 30 euroa asukasta kohti vuodessa. Määrä on nimellisesti sama kuin rahoituskehyskaudella 2014–2020, mutta inflaatiota ei ole huomioitu.

> MTK esittää, että Suomen tavoitteena on päivittää 30 euroa/asukas ylemmälle tasolle.

Maatalousrahasto ei nykykaudesta poiketen olisi enää mukana kumppanuussopimuksessa

> MTK:n näkemyksen mukaan kumppanuussopimusta tärkeämpää on varmistaa, ilman turhaa byrokratiaa rahastojen välinen käytännön yhteistyö maakunnissa

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto r.y.

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja